

۱۸ اکتبر، چه سرنوشتی برای برجام رقم خواهد زد؟

تجارت اسلحه یا مرگ ابدی؟

محبوبه ولی

«تجارت اسلحه» یا به قول علی شمشخانی «مرگ ابدی» کدام یک از این دو سناریو تا چند ماه دیگر برای ایران و برجام رقم خواهد خورد؟ از زمانی که دونالد ترامپ، آمریکا را از برجام خارج کرد، مخالفان این توافق هسته‌ای در ایران پیوسته در گوش دولت فریاد زدند که ایران نیز زیر میز برجام بزند. حسن روحانی اما پارسال گفت که فقط یک سال دیگر صبر کنید. او اظهار کرد: «اگر یک سال دیگر در برجام بمانیم، می‌توانیم سلاح‌هایم را بفروشیم» و عده رئیس‌جمهوری اشاره به بخشی از برجام داشت که مطابق آن تحریم تسلیحاتی ایران در ۱۸ اکتبر ۲۰۲۰ یعنی ۲۷ مهر ماه سال جاری منقضی شده و بر این اساس ایران دیگر برای خرید و فروش سلاح محدودیتی نخواهد داشت. از این رو روحانی استدلال می‌کرد که منافع ما به ماندن در برجام است.

ایران برنامه‌های بسیاری برای این تاریخ ریخته و تصویر یک «تاجر اسلحه» را در افق آینده خود دیده است؛ اما باز هم آمریکا معادلات را به هم ریخت. چند روز پیش که رسانه‌های خارجی از ارائه پیش‌نویس قطعنامه تمدید تحریم‌های تسلیحاتی ایران، از سوی آمریکا به انگلیس، فرانسه و آلمان خبر دادند، موجی از تجزیه و تحلیل‌های حقوقی به راه افتاد مبنی بر اینکه آمریکا از برجام خارج شده و از نظر حقوقی حتی درباره تصمیم‌گیری در ساراه مفاد آن ندارد. همچنین گفته شد که چین و روسیه قطعاً با چنین تصمیمی مخالفت خواهند کرد.

فشارهای «دیپلماتیک»

اما از آن سو، آمریکا تمام تلاش‌های خود را به کار گرفته تا از همه این سدها بگذرد. استدلال حقوقی آمریکایی‌ها برای مداخله در موضوع لغو تحریم تسلیحاتی ایران در برجام، این است که می‌گویند موضوع قطعنامه ۲۲۳۱ کاملاً متفاوت از برجام است و آمریکا مشارکت کننده این قطعنامه است؛ از این رو می‌تواند خواستار تمدید

ممنوعیت تسلیحاتی ایران شود. در مورد احتمال بالای مخالفت دیگر اعضای برجام و شورای امنیت نیز بر این امر شک نیست. نماینده ویژه وزارت خارجه آمریکا در امور ایران، اعلام کرد که «در حال رایزنی‌های دیپلماتیک با چهار عضو دیگر شورای امنیت سازمان ملل هستیم». هر چند که روسیه طی روزهای اخیر مکرراً اعلام کرده که قطعنامه با تصمیم آمریکا برای تسادوم تحریم تسلیحاتی ایران مخالفت می‌کند، اما با تحرکات آمریکا، این نگرانی به وجود آمده که آمریکا ذیل همان رایزنی‌های دیپلماتیک روسیه و چین را تحت فشار بگذارد. تا به مقصود خود برسد.

جراغ سبز بورد

در این میان اروپا اما چراغ سبز خود را نشان داده است. جوزف بورل، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا اخیراً طی گفتگویی، اعلام کرد: «ایالات متحده پس از خروج از برجام در هیچ کدام از مذاکره‌ها و گفتگوهای کشورهای مانده در توافق هسته‌ای با ایران مشارکت نکرده است. از این رو، برای ما و همگان

دیدن آن زمان شورای امنیت درباره

تحریم تسلیحاتی ایران چه تصمیمی می‌گیرد.»

اروپا با کدام سو ایستاده است؟

آیا این اظهارات به معنای احتمال رفتن پرونده ایران به شورای امنیت است؟ آمریکا سخت در تدارک این امر است و اظهارات طرف‌های اروپایی نیز حاکی از محتمل بودن آن است. هر چه این احتمال شدت می‌گیرد، در ایران نیز تهدیدها و هشدارها شدیدتر می‌شوند. علی شمشخانی، دبیر شورای عالی امنیت ملی در همین ارتباط دیروز توییتی منتشر کرد که در آن نوشته بود: «پیکر کم‌جان برجام با دور زدن قطعنامه ۲۲۳۱ و تدابیر غیرقانونی تحریم تسلیحاتی ایران به مرگ ابدی خواهد رفت.» شمشخانی ادامه داده بود: «اروپا کدام سو ایستاده؟» «حفظ آبرو و تقویت چندجانبه‌گرایی» یا «پذیرش مجدد تحقیر و کم‌کم به یکجانبه‌گرایی؟»

عباس موسوی، سخنگوی وزارت خارجه ایران نیز دیروز در نشست خبری خود، در پاسخ به این پرسش که اگر پرونده ایران به شورای امنیت برود و تحریم‌های تسلیحاتی تمدید شود، پاسخ ایران چه خواهد بود، گفت: «همدوامیم کار به آنجا نرسد، ولی اگر این اتفاق افتد، پاسخ ایران به این حرکت و اقدام، مقتضی و قاطع خواهد بود. ما منتظریم ببینیم شرایط به کدام سو می‌رود و آنگاه براساس شرایط عمل کرده و پاسخ خواهیم کرد.»

تحمل خفیف‌ترین واکنش ایران هم سخت خواهد بود

علی ربیعی، سخنگوی دولت اما واکنش تندتری به این موضوع نشان داد و گفت که «تحمل کمترین و خفیف‌ترین واکنش ایران به تمدید تحریم‌های تسلیحاتی هم برای آمریکا و هم برای جامعه جهانی سخت خواهد بود.» او با بیان اینکه دامنه انتخاب‌های ایران برای پاسخ به این اقدام باز است، تأکید کرد: «این اتفاق واکنش سخت جمهوری اسلامی ایران را به دنبال خواهد داشت.»

تلاش آمریکا و تهدید ایران باعث شده تنهاده اکتبر متصور باشد؛ ایرانی که می‌تواند آزادانه به خرید و فروش اسلحه بپردازد یا ایرانی که بالاخره به برجام پایان داده است

آشکار است که آمریکا از ماه می ۲۰۱۸ دیگر عضو فعال این توافق نیست. او چراغ سبز خود را در ادامه سخنان نشان داد که گفت: «گرچه آمریکا در قالب برجام نمی‌تواند جلوی برداشته شدن تحریم تسلیحاتی ایران را بگیرد، اما به عنوان یک عضو سازمان ملل متحد مانند هر کشور دیگری می‌تواند خواستار تمدید تحریم‌های ایران شود.»

بورل ادامه داد: «هر عضو شورای امنیت می‌تواند این پیشنهاد را به شما ببرد و آن را به رأی اعضا بگذارد. باید دید آن زمان شورای امنیت درباره

علی شمشخانی، دبیر شورای عالی امنیت ملی در همین ارتباط دیروز توییتی منتشر کرد که در آن نوشته بود: پیکر کم‌جان برجام با دور زدن قطعنامه ۲۲۳۱ و تدابیر غیرقانونی تحریم تسلیحاتی ایران به مرگ ابدی خواهد رفت

ربیعی از به خطر افتادن امنیت منطقه نیز سخن گفت. مجتبی ذوالنوری، رئیس کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس نیز از دیگر مقاماتی بود که در واکنش به تلاش آمریکا برای تمدید تحریم تسلیحاتی ایران، موضوع خروج از برجام را مطرح کرد. او درباره همراهی احتمالی کشورهای اروپایی با آمریکا در این مسیر، گفت که در صورت بدعهدی‌های طرف غربی می‌توان برجام را اجرا نکرد. گرچه ایران به صورت مرحله‌ای، تعهدات خود در برجام را کاهش داده اما همچنان مفادی از این توافق را اجرا می‌کند. یکی دیگر از مواردی که ذوالنوری به آن اشاره کرد، اجرائت کردن پروتکل الحاقی و تجدیدنظر در همکاری با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی است. تهدیدهای ایران به خروج از برجام و حتی آن بی‌تی، هر روز شدت می‌گیرد و از آن سو، تلاش آمریکا برای ممانعت از خرید و فروش تسلیحاتی ایران با دیگر کشورها نیز بیشتر می‌شود. این دو فرایند باعث شده تا تنهاده‌ها در نوشتن برای ایران در ۱۸ اکتبر متصور باشند؛ ایرانی که می‌تواند آزادانه به خرید و فروش اسلحه بپردازد یا ایرانی که بالاخره به برجام پایان داده است. البته شاید سناریوی سومی نیز وجود داشته باشد و آن اینکه ایران همچنان در برجام بماند، بدون اینکه بتواند تجارت اسلحه کند. هر چند که مقامات ایرانی این گزینه را کم‌اراد می‌کنند.

روی موج کوتاه

شمس‌الدین حسینی خبر داد:

توافق مدبران دولت نهم و دهم بر سر ریاست پارلمان یازدهم

شمس‌الدین حسینی، وزیر اقتصاد دولت احمدی‌نژاد و منتخب مردم تنکابن، رامسر و عباس‌آباد در مجلس یازدهم با بیان اینکه بالغ بر ۵۰ نفر از مدبران دولت‌های نهم و دهم به مجلس یازدهم راه یافته‌اند، به ایلنا گفت: جلساتی تشکیل خواهیم داد که چگونه از ظرفیت‌های مجلس و ظرفیت‌های این مدبران برای خدمت بیشتر استفاده کنیم. بین خودمان نیز توافق کرده‌ایم که یک نفر از ما برای ریاست مجلس کاندیدا شود. وی همچنین تأکید کرد: من قطعاً کاندیدای ریاست مجلس می‌شوم چون فکر می‌کنم مجلس باید با اولویت و نگاه اقتصادی اداره و مدیریت شود.

واکنش کدخدایی به اتهام علیه شورای نگهبان

سخنگوی شورای نگهبان به اتهام علیه این شورا مبنی بر تبعیض در بررسی صلاحیت داوطلبان انتخابات پاسخ داد. عباسعلی کدخدایی در صفحه شخصی‌اش در فضای مجازی نوشت: «تأیید نشدن صلاحیت نمایندگان از همه گرایش‌های سیاسی در مجلس دهم نشان داد که شورای نگهبان با هیچ کس عقداخت نبسته است.» وی تأکید کرد: «این شورا در اعمال قانون، فارغ از دیدگاه‌های سیاسی آنان اقدام می‌کند.»

کواکبیان:

تحقیق و تفحص حوادث آبان تعیین تکلیف شود

مصطفی کواکبیان، نماینده مردم تهران از نایب رئیس مجلس خواست به تحقیق و تفحص از املاک نجومی تهران و تحقیق و تفحص از حوادث آبانماه در کمیسیون‌های تخصصی مجلس تعیین تکلیف شود. وی در تذکر شفاهی جلسه علنی امروز مجلس گفت: طرح تحقیق و تفحص از حوادث پس از افزایش قیمت بنزین و مسائل آبان ماه مدتی است که در کمیسیون شوراها مطرح است اما جلسه‌ای در این کمیسیون برگزار نمی‌شود که ما بگوییم نتیجه چه شد. همچنین طرح تحقیق و تفحص از املاک نجومی شهرداری تهران در کمیسیون عمران مجلس مطرح است که باید هر چه سریعتر به نتیجه برسد.

شهبه‌آورد خبر داد:

صادرات کیت تشخیص کرونا توسط ایران به آلمان و ترکیه

شهبه‌آورد دستاورد ایران در زمینه تشخیص کرونا خبر داد. به گزارش ایلنا به نقل از این خبرگزاری، ایران برای شناسایی بیماران مبتلا به علائم کرونا و ویروس، کیت تست تشخیص بومی ساخت ایران را به آلمان و ترکیه صادر می‌کند. این کیت در ایران و با فناوری بومی و توسط دانشمندان ایرانی ساخته شده است.

موسوی خبر داد:

ایجاد خط پروازی فوق‌العاده میان تهران و بیروت

سیدعباس موسوی، سخنگوی وزارت امور خارجه به ایلنا گفت: هماهنگی لازم برای راهاندازی یک خط پروازی فوق‌العاده بین تهران و بیروت به عمل آمده و بر همین اساس یک فروند هواپیمای مسافربری شرکت ماهان تا ساعاتی دیگر برای انتقال دانشجویان، بازرگانان و سایر هموطنانی که در لبنان به سر می‌برند، عازم بیروت خواهد شد و بر اساس درخواست دولت لبنان، تعدادی از اتباع لبنانی نیز که به دلیل لغو پروازها نتوانسته بودند به کشور خود مراجعت کنند، با همین پرواز به لبنان عزیمت خواهند کرد. همچنین یک محموله از کمک‌های بهداشتی و درمانی نیز توسط این پرواز از ایران به لبنان ارسال خواهد شد.

روحانی یک قانون مصوب مجلس را برای اجرا ابلاغ کرد

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی ریاست جمهوری، حسن روحانی، یک قانون مصوب مجلس را برای اجرا به وزارتخانه‌های نیرو، کشور و امور اقتصادی و دارایی و همچنین سازمان‌های برنامه و بودجه کشور و حفاظت محیط زیست ابلاغ کرد. بر این اساس، در اجرای اصل یکصد و بیست و سوم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، رئیس‌جمهور «قانون کمک به ساماندهی پسماندهای عادی با مشارکت بخش غیر دولتی» را برای اجرا به وزارتخانه‌های نیرو، کشور و امور اقتصادی و دارایی و همچنین سازمان‌های برنامه و بودجه کشور و حفاظت محیط زیست ابلاغ کرد.

خبر

موسوی در نشست خبری مطرح کرد:

تکذیب شکنجه اتباع افغانستانی از سوی مرزبانان ایران

که با مشخص شدن ابعاد مختلف ابهامات از بین برود.

مرجع تشخیص مسائل امنیتی وزارت اطلاعات است

وی در ادامه نشست خبری خود، در خصوص مطلب منتشر شده در یک روزنامه مبنی بر داد: مرجع تشخیص مسائل امنیتی وزارت اطلاعات است و یک رسانه نمی‌تواند کسی را به چیزی متصل کند.

برگزاری نشست سران آستانه؛ به زودی

موسوی در رابطه با نتایج نشست آستانه و سفر وزیر امور خارجه به دمشق گفت: روند آستانه روند زنده‌ای است و وقته پیش آمده نیز به دلیل شیوع کرونا صورت پذیرفته چرا که سه کشور ضامن این

سخنگوی وزارت امور خارجه در پاسخ به سوالاتی درباره فیلمی که طی روزهای گذشته از برخی اتباع افغانستانی منتشر شده که مدعی شکنجه شدن از سوی مرزبانان ایران هستند و تکذیب آن از سوی مرزبانان ایران، گفت: ما در تماس مستقیم با مقام‌های افغانستانی هستیم. وقوع این حادثه در خاک ایران و توسط مرزبانان ایران صحت ندارد.

عباس موسوی با بیان اینکه برخی در صدد بهم زدن شرایط منطقه و رابطه دو همسایه هستند، افزود: استحضار دارید که جمهوری اسلامی ایران تلاش‌های گسترده‌ای برای آشتی ملی در افغانستان انجام داده و این دست اتفاقات برای به حاشیه بردن چنین اقداماتی صورت می‌گیرد. ما تحقیقات خود را آغاز کرده‌ایم و موضوع در دست بررسی است

سخنگوی دولت:

بازگشایی مدارس نیازمند مجوز وزارت بهداشت خواهد بود

سخنگوی دولت در خصوص بازگشایی مدارس گفت: در ایران با توجه به اینکه زودتر از سایر کشورهای مدارس را تعطیل کردیم و با توجه به سفید شدن وضعیت برخی از شهرستان‌ها، ستاد ملی تصمیم گرفت که مدارس بازگشایی شود. چون ابتداریست جمهوری اطمینان خاطر کسب نکرده بودند، زمان بازگشایی مدارس را از ۲۰ به ۲۷ به تعویق انداختند. بدیهی است که در هر گونه تصمیمی، رعایت پروتکل‌های بهداشتی ضروری است یعنی هر گونه بازگشایی نیازمند مجوز از وزارت بهداشت خواهد بود.

علی ربیعی در نشست خبری دیروز خود افزود: رعایت فاصله‌گذاری و ضدعفونی کردن کلاس‌ها و سرویس‌ها در نوبت‌های مختلف مهم‌ترین مسائلی است که در پروتکل‌های

بهداشتی مدنظر قرار خواهد گرفت. این امر فقط برای شهرهای سفید است و در سایر موارد تصمیم‌گیری و اطلاع‌رسانی خواهد شد.

وی در بخشی از این نشست با بیان اینکه بازگشایی فعالیت‌های اقتصادی در بیشتر کشورهای جهان در حال انجام است، گفت: ما نیز هوشمندانه اقدام کردیم اگر رفتارهای سلامت محور در کل کشور بالای ۹۰ درصد شود هم می‌توانیم از جان‌ها و هم از اقتصاد و اشتغال حفاظت کنیم و هم از فرو افتادن افراد در طبقات پایین و تلف فقر جلوگیری کنیم. وی ادامه داد: دولت دائماً در حال

رصد، بررسی و ارزیابی است و طبقه‌ها را به‌روز می‌کند. در این شهرها مساجد بازگشایی شدند و نماز جماعت و جمع‌ها با حفظ پروتکل‌های بهداشتی اقامه می‌شود.

سخنگوی قوه مجریه بیان کرد: ۱۳۲ شهر در ستاد ملی مقابله با کرونا سفید اعلام شده که در این شهرها فقط مشاغل پرریسک تعطیل هستند و بقیه مشاغل می‌توانند به فعالیت خود ادامه دهند. حتی اصناف پرریسک مانند مجموعه‌های ورزشی بزرگ فعلاً تعطیل هستند ولی مجموعه‌های ورزشی که جمعیت کم در آنها تردد دارد و افرادی هستند با حفظ پروتکل‌های بهداشتی می‌توانند فعالیت خود را آغاز کنند.

ارتباط رادبویی بین کشتی‌های ایرانی و آمریکایی برقرار است

وی در خصوص تنش‌های اخیر صورت گرفته میان تهران و واشنگتن در خلیج فارس و پیشنهاد برقراری خط ویژه میان دو کشور برای جلوگیری از رویارویی نظامی گفت: ما اصولاً حضور نظامی ایالات متحده در خلیج فارس را به رسمیت نمی‌شناسیم. شاهد بودید در مقاطعی آنها مانع گشت‌زنی قانونی نیروهای ایرانی در خلیج فارس شدند اما ما سعی کردیم با مقررات در بانوردی از بالا رفتن تنش جلوگیری کنیم. ارتباط رادبویی بین کشتی‌های ما و کشتی‌های آمریکایی برقرار و راه دیگر ارتباطی ما سفارت سوتیس در تهران است.

هیچ کشوری حق دخالت

در تعاملات ایران و ونزولاران ندارد

دستیار ارتباطات اجتماعی رئیس‌جمهور و سخنگوی دولت در پاسخ به پرسشی مبنی بر انتشار برخی خبرها مبنی بر ارائه خدمات مهندسی از سوی ایران به ونزولا در یافت شمش طلا در ازای این خدمات، گفت: روابط ایران و ونزولا یک رابطه قانونی بوده و بر مبنای توافق دودولت شکل گرفته است و به هیچ کشور ثالثی ارتباط ندارد.

وی افزود: کشورهای ثالث و به ویژه آمریکا روی این خبر فضا سازی رسانه‌ای ایجاد می‌کنند، اما باید بدانند که نه آمریکا و نه هیچ کشور ثالثی حق دخالت در تعاملات دوجانبه ایران و ونزولا ندارد. ربیعی در ادامه گفت: تفاهم و تعامل میان ایران و ونزولا بر مبنای اصول حقوق بین‌الملل شکل گرفته و به سایر کشورها ارتباط ندارد، ما دو دولت هستیم که تعامل و همکاری متقابل داریم.